

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 614

Warszawa, 26 lipca 2024 r.

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 33 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt uchwały:

**- w sprawie ustanowienia Dnia Pamięci Ofiar
Zagłady Osób z Zaburzeniami Psychicznymi
na terenach okupowanej Polski podczas
II wojny światowej.**

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem uchwały upoważniamy pana posła Piotra Adamowicza.

(-) Piotr Adamowicz; (-) Urszula Augustyn; (-) Sylwia Bielawska; (-) Paweł Bliźniuk; (-) Mateusz Bochenek; (-) Krzysztof Bojarski; (-) Piotr Borys; (-) Marek Jan Chmielewski; (-) Alicja Chybicka; (-) Joanna Frydrych; (-) Konrad Frysztak; (-) Patryk Gabriel; (-) Krzysztof Gadowski; (-) Aleksandra Gajewska; (-) Elżbieta Gapińska; (-) Włodzisław Giziński; (-) Piotr Głowski; (-) Stanisław Gorczyca; (-) Małgorzata Gromadzka; (-) Barbara Grygorcewicz; (-) Krzysztof Habura; (-) Agnieszka Hanajczyk; (-) Iwona Hartwich; (-) Marek Tomasz Hok; (-) Łukasz Horbatowski; (-) Maria Małgorzata Janyska; (-) Michał Jaros; (-) Patryk Jaskulski; (-) Dominik Jaśkowiec; (-) Danuta Jazłowiecka; (-) Marcin Józefaciuk; (-) Jacek Karnowski; (-) Iwona Karolewska; (-) Katarzyna Kierzek-Koperska; (-) Ewa Kołodziej; (-) Magdalena Małgorzata Kołodziejczak; (-) Zbigniew Konwiński; (-) Tomasz Kostuś; (-) Urszula Koszutska; (-) Aleksandra Kot; (-) Iwona Maria Kozłowska; (-) Maria Joanna Kozłakiewicz; (-) Iwona Małgorzata Krawczyk; (-) Michał Krawczyk; (-) Wojciech Król; (-) Katarzyna Królak; (-) Marek Krzakała; (-) Adam Krzemiński; (-) Henryka Krzywonos-Strycharska; (-) Bożena Lisowska; (-) Katarzyna Anna Lubnauer; (-) Artur Jarosław Łacki; (-) Alicja Łepkowska-Gołaś; (-) Dorota Łoboda; (-) Alicja Łuczak; (-) Dorota Marek; (-) Paweł Masełko; (-) Katarzyna Matusik-Lipiec; (-) Jacek Niedźwiedzki; (-) Małgorzata Niemczyk; (-) Jolanta Niezgodzka; (-) Barbara Nowacka; (-) Tomasz Piotr Nowak; (-) Marzena Okła-Drewnowicz; (-) Katarzyna Osos; (-) Paweł Papke; (-) Karolina

Pawliczak; (-) Małgorzata Pepek; (-) Katarzyna Maria Piekarska; (-) Lucjan Marek Pietrzych; (-) Elżbieta Anna Polak; (-) Mariusz Popielarz; (-) Renata Rak; (-) Magdalena Roguska; (-) Monika Rosa; (-) Marek Rząsa; (-) Waldemar Sługocki; (-) Katarzyna Stachowicz; (-) Franciszek Sterczewski; (-) Paweł Suski; (-) Andrzej Szewiński; (-) Henryk Szopiński; (-) Łukasz Ściebiorowski; (-) Apoloniusz Tajner; (-) Robert Wardzała; (-) Monika Wielichowska; (-) Adrian Witeczak; (-) Przemysław Witek; (-) Anna Wojciechowska; (-) Maciej Wróbel; (-) Witold Zembaczyński; (-) Urszula Sara Zielińska.

UCHWAŁA
SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 2024 r.

**w sprawie ustanowienia Dnia Pamięci Ofiar Zagłady Osób z Zaburzeniami
Psychicznymi na terenach okupowanej Polski podczas II wojny światowej**

Składając hołd ofiarom ludobójczych zbrodni III Rzeszy na terenach okupowanej Polski podczas II wojny światowej, by utrwalić pamięć o losie najsłabszych z nich i całkowicie bezbronnych, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustanawia dzień 22 września – dzień rozpoczęcia planowej eksterminacji pensjonariuszy Krajowego Zakładu Psychiatrycznego w Kocborowie na Pomorzu – Dniem Pamięci Ofiar Zagłady Osób z Zaburzeniami Psychicznymi na terenach okupowanej Polski podczas II wojny światowej.

Uzasadnienie

Projekt uchwały ma na celu ustanowienie dnia 22 września Dniem Pamięci Ofiar Zagłady Osób z Zaburzeniami Psychicznymi na terenach okupowanej Polski podczas II wojny światowej.

Zagłada osób chorych psychicznie podczas II wojny światowej w okupowanej Polsce zapoczątkowała ludobójcze zbrodnie III Rzeszy. Śmierć w wyniku ekstermistycznych działań hitlerowskiego okupanta skierowanych przeciwko najsłabszym i całkowicie bezbronnym poniosło około 20 tysięcy polskich obywateli.

Chorzy psychicznie zarówno na podbitych terytoriach jak i w samych Niemczech (około 200 tysięcy osób w ramach tzw. akcji T-4) uznani za „niezdolnych do współżycia społecznego i wiodący żywot niegodnego życia” posłużyli niemieckim nazistom do przetestowania skutecznych metod zabijania ludzi na skalę przemysłową.

Ten haniebnny proceder na ziemiach polskich rozpoczął się najprawdopodobniej już w trzecim tygodniu wojny. Znamy konkretną i pewną datę planowej eksterminacji pensjonariuszy Krajowego Zakładu Psychiatrycznego w Kocborowie na Pomorzu – 22 września 1939 roku. Tam mordowano także dzieci i dorosłych pacjentów przywiezionych z Niemiec.

Ustanowienie tego dnia daje szansę do zapisania go do kalendarza Praw Człowieka Amnesty International i uznania go przez ONZ jako międzynarodowego dnia pamięci. Zagłada chorych i stosowane w tym procederze metody, łącznie z użyciem do tego celu po raz pierwszy gazu, stała się swoistym „poligonem doświadczalnym” przed zbrodniami Holocaustu.

Oddając hołd pomordowanym będziemy również zobowiązani do pamiętania o heroicznej postawie polskich psychiatrów, takich jak doktor Karol Mikulski czy doktor Halina Jankowska, którzy próbowali uchronić swoich pacjentów od śmierci lub ginęli razem z nimi.